

Sygn. akt IV U 186/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 stycznia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Elżbieta Wojtczuk
Protokolant	st. sekr. sądowy Marzena Mazurek

po rozpoznaniu w dniu 13 stycznia 2016 r. w Siedlcach na rozprawie

odwołania H. L. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą F. P.H.U. (...) H. L. w J. oraz ubezpieczonej O. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 22 grudnia 2014 r. Nr 140, znak: (...)

w sprawie H. L. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą F. P.H.U. (...) H. L. w J. oraz O. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o ustalenie wysokości podstawy wymiaru składek

I. zmienia zaskarżoną decyzję w punkcie 2 i ustala, że podstawa wymiaru składki na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych z tytułu zatrudnienia O. M. u płatnika składek H. L. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą F. P.H.U. (...) H. L. z siedzibą w J. na podstawie umowy o pracę, zawartej w dniu 28 lipca 2014 r. stanowi kwota 5 400 (pięć tysięcy czterysta) zł miesięcznie brutto,

II. w pozostałym zakresie oba odwołania oddala,

III. znosi między stronami koszty zastępstwa procesowego.

Sygn. akt: IV U 186/15

UZASADNIENIE

Decyzją z 22 grudnia 2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie art.83 ust.1 pkt 1 w zw. z art.38, art.6 ust.1 pkt 1 i art.18 ust.1, art. 86 ust.2 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. z art.58 §1 i 3 kc stwierdził, że postanowienie umowy o pracę z dnia 28 lipca 2014 r. odnośnie ustalenia wynagrodzenia O. M. jest nieważne i że jako przychód stanowiący podstawę wymiaru składki na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych – w miejsce wynagrodzenia określonego w umowie – przyjmuje kwotę 3000 złotych brutto.

Podstawę do wydania powyższej decyzji stanowiły ustalenia organu rentowego dokonane w ramach postępowania wyjaśniającego, z których wynikało, że O. M. od 1 września 2012 r. do 31 maja 2014 r. była zatrudniona u płatnika składek F. P.H.U. (...) w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku menagera z wynagrodzeniem miesięcznym 2000 zł brutto. Od 15.10.2012 r. ubezpieczona stała się niezdolna do pracy z powodu ciąży. W dniu (...) urodziła dziecko, a w okresie od 27.04.2013 r. do 22.04.2014 r. przebywała na urlopie macierzyńskim. Z dniem 31.05.2014 r. umowa o pracę została rozwiązana za porozumieniem stron. W okresie od 01.06.2014 r. do 27.07.2014 r. O. M. nie posiadała żadnego tytułu do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego. W dniu 12.07.2014 r. O. M. uzyskała tytuł licencjata w specjalności „zarządzanie organizacjami w zakresie zarządzania małymi i średnimi przedsiębiorstwami”. W dniu 28 lipca 2014 r. O. M. została ponownie zatrudniona u płatnika (...) w siedzibą w J. w pełnym wymiarze czasu pracy z wynagrodzeniem (...) z brutto miesięcznie. Od dnia 9 listopada 2014 r. płatnik wykazuje zasiłek chorobowy. Organ rentowy podniósł, iż płatnik składek w okresie od stycznia do lipca 2014 r. poniosła stratę w wysokości 93 368,16 zł, w tym w lipcu 2014 r. w kwocie 7308,50 zł i w związku z tym płatnik składek nie było stać na zatrudnienie ubezpieczonej z wynagrodzeniem 8898 zł miesięcznie. Ponadto w ocenie organu rentowego, ani wykształcenie ubezpieczonej, ani jej doświadczenie w zawodzie menagera w wymiarze 2 miesiące i 6 dni efektywnie wykonywanej pracy nie uzasadniało tak wysokiego wynagrodzenia, jak również powyższe wynagrodzenie nie było adekwatne do wykonywanej przez nią pracy (nie odpowiada ilości i jakości świadczonej przez nią pracy) i jest rażąco niewspółmiernie wysokie w stosunku do wynagrodzeń uzyskiwanych [przez pozostałych pracowników płatnika. Organ rentowy wywiódł, iż tak wysokie wynagrodzenie została ustalone celowo, aby umożliwić ubezpieczonej, która jest córka płatnika składek, uzyskanie jak najkorzystniejszych świadczeń z ubezpieczenia chorobowego. W tej sytuacji postanowienie umowy o pracę w kwestii wysokości wynagrodzenia oceniono jako nieważne, gdyż narusza ono normy współżycia społecznego art. 58 kc (decyzja – akta organu rentowego).

Odwołanie od w/w decyzji złożyli ubezpieczona O. M. i płatnik składek (...), które zostały zarejestrowane pod sygn. IV U 186/15 i IV U 187/15. Odwołujący się w swoich odwołaniach wnieśli o zmianę decyzji z 22 grudnia 2014 r. poprzez ustalenie, że podstawę wymiaru składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych z tytułu jej zatrudnienia u płatnika składek H. L. na podstawie umowy o pracę z 28 lipca 2014 r. stanowi kwota 8898 złotych miesięcznie (odwołania k.2-4 akt IV U 187/15 i k. 2 akt IV U 186/15).

Postanowieniem z dnia 22 października 2015 r. Sąd połączył sprawę IV U 187/15 do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia ze sprawą IV U 186/15 i prowadził ją w dalszym ciągu pod sygn. IV U 186/15.

W odpowiedzi na oba odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie powołując się na przepisy prawa i argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji (odpowiedź organu rentowego na odwołanie k.5-6 akt IV U 187/15 i k. 3-4 akt IV U 186/15).

Sąd ustalił, co następuje:

Płatnik składek H. L. od maja 1997 r. prowadzi działalność gospodarczą w zakresie transportu międzynarodowego pod nazwą Firma Produkcyjno-Handlowo-Usługowa (...) w siedzibą w J. powiat (...). Od 2009r. płatnik składek rozszerzyła zakres działalności o Restaurację i Hotel (...) z siedzibą w J.. W hotelu znajduje się 20 pokojów i 47 miejsc noclegowych, a restauracja oferuje organizację przyjęć i imprez do 160 osób. Od chwili uruchomienia restauracji i hotelu zarządzaniem tymi obiektami zajmowała się sama właścicielka oraz jej córka O. M. zatrudniona formalnie na umowę o pracę na stanowisku menagera z wynagrodzeniem 2 000 złotych brutto miesięcznie. Oprócz tego płatnik składek zatrudnia pomoc kuchenną, kelnerkę i osobę do sprzątanania. Osobiście pełni funkcję szefa w kuchni. Z uwagi na lokalizację w/w obiektu – na trasie W. – L. hotel i restauracja przyjmowały gości tzw. przejezdnych, a także takich, którzy zatrzymywali się w nim docelowo. Dotyczyło to np. gości – kontrahentów, w tym zagranicznych przyjeżdżających do znajdującej się w G. Fabryki (...) czy pobliskiej Huty (...), do której przyjeżdżali kontrahenci z W.. Obecność gości obcojęzycznych wymagała od personelu restauracji i hotelu znajomości co najmniej języka angielskiego. Płatnik składek, z upływem czasu widział potrzebę rozwoju obiektu, podjęcia działań reklamujących obiekt i oferowane przez niego usługi hotelarskie oraz restauracyjne, szczególnie w zakresie większych imprez typu

wesela, szkolenia firmowe. Od 15.10.2012 r. ubezpieczona O. M. stała się niezdolna do pracy z powodu ciąży, w dniu (...) urodziła dziecko, a w okresie od 27.04.2013 r. do 22.04.2014 r. przebywała na urlopie macierzyńskim. W związku z powyższym oraz wcześniej wymienionymi okolicznościami płatnik składek zdecydowała się zatrudnić osobę na stanowisku menagera i na tym stanowisku zatrudniła O. G. od 1 lutego 2014 r. z wynagrodzeniem 5200 zł brutto. Do obowiązków O. G. należały: kontakt z obcojęzycznymi klientami hotelu oraz zarządzanie hotelem i restauracją od strony organizacyjnej – rozmowa z klientami zainteresowanymi organizacją imprez, planowanie imprez, zabezpieczenie stanu magazynowego hotelu i restauracji, a także przedsięwzięcie działań w celu reklamy hotelu i restauracji. Ubezpieczona zaoferowała płatnikowi składek znajomość języka angielskiego i francuskiego w stopniu średniozaawansowanym oraz doświadczenie zdobyte przy organizacji i prowadzeniu hotelu oraz restauracji o nazwie (...) w miejscowości O. związanej z postacią H. S..

O. G. od 3 marca 2014r. przebywała na zwolnieniu lekarskim w związku z ciążą. W dniu (...) urodziła drugie dziecko i obecnie sprawuje opiekę nad dzieckiem (akta sprawy IV U 971/14 Sądu Okręgowego w Siedlcach). Po tym jak O. G. poszła na zwolnienie lekarskie to jej obowiązki przejęła H. L.. W tej restauracji (...) zajmowała się wszystkim, a przede wszystkim pracowała w kuchni jako kucharz. Z dniem 31.05.2014 r. doszło do rozwiązania umowy o pracę O. M. za porozumieniem stron, gdyż H. L. nie zgodziła się wówczas na podwyższenie wynagrodzenia córce. W okresie od 01.06.2014 r. do 27.07.2014 r. O. M. nie posiadała żadnego tytułu do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego. W dniu 12.07.2014 r. O. M. uzyskała tytuł licencjata w specjalności „zarządzanie organizacjami w zakresie zarządzania małymi i średnimi przedsiębiorstwami”. W dniu 28 lipca 2014 r. O. M. została ponownie zatrudniona u płatnika (...) w siedzibą w J. w pełnym wymiarze czasu pracy z wynagrodzeniem (...) z brutto miesięcznie. H. L. zdecydowała się ponownie zatrudnić córkę na stanowisku menagera z uwagi na to, że nie była w stanie pogodzić pracy na kuchni również z obowiązkami menagera. Do obowiązków O. M. należało zajmowanie się gośćmi z imprez okolicznościowych, negocjowanie ceny za przyjęcia, uzgadnianie z klientami menu, dekoracji, robienie zakupów spożywczych na zamówione imprezy typu wesela, dopilnowanie właściwej organizacji imprez, a nawet gdy zachodziła taka potrzeba pomoc na kuchni, czy sprzątanie. Do jej obowiązków należało również przyjmowanie towaru od dostawców, przygotowywanie zamówień dla nich, kontrola pracy pozostałych pracowników, wystawianie faktur, podpisywanie umów z klientami. Ponadto O. M. była dostępna dla klientów w czasie dla nich dogodnym, przez cały czas była pod telefonem oraz zajmowała się również klientami z zagranicy, którzy korzystali z hotelu. Od dnia 7 października 2014 r. O. M. przebywała na zwolnieniu lekarskim w związku z ciążą do rozwiązania tj. do 25 maja 2015 r.

W związku z absencją O. M. płatnik składek H. L. dnia 22 grudnia 2014 r. zatrudniła M. P. na stanowisko menagera w pełnym wymiarze czasu pracy z wynagrodzeniem 5600 zł brutto z takim samym zakresem obowiązków jak w przypadku O. M. (akta osobowe k. 34).

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie zeznań świadka M. L. (k.28v-29), dowodu z przesłuchania ubezpieczonej i płatnika składek w charakterze strony (k. 29-31), akt osobowych ubezpieczonej (k. 10), akt osobowych M. P. i O. G. (k. 34), dowodów przeprowadzonych w sprawie IV U 971/14 SO w Siedlcach, które zostały obdarzone przez Sąd wiarygodnością.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej O. M. częściowo zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art.6 ust.1 pkt 1 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2013r., poz.1442 ze zm.) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami. Z kolei art.11 ust.1 w/w ustawy stanowi, że obowiązkowo ubezpieczeniu chorobowemu podlegają pracownicy, a w myśl art.12 ust.1 ustawy obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu podlegają osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym. W niniejszej sprawie tytuł ubezpieczenia O. M. stanowiła umowa o pracę zawarta w dniu 28 lipca 2014r. z płatnikiem składek H. L.. Kwestią sporną była wysokość podstawy wymiaru składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych

Świadczeń Pracowniczych, którą organ rentowy wbrew postanowieniom przedmiotowej umowy określił na 3 000 złotych miesięcznie. Analizując okoliczności sprawy Sąd doszedł do przekonania, że ustalenie organu rentowego, iż postanowienie umowy o pracę dotyczące wysokości wynagrodzenia za pracę O. M. w kwocie 8898 zł narusza zasady współzycia społecznego i jako takie jest nieważne, zasługuje na uwzględnienie, z tym że Sąd odmiennie niż organ rentowy ustalił podstawę wymiaru składek, gdyż ustalił tę podstawę w wysokości średniej arytmetycznej wynagrodzeń O. G. i M. P., które tak jak ubezpieczona pracowały u płatnika składek na stanowisku menagera z takim samym zakresem obowiązków jak ubezpieczona. W ocenie Sądu wysokość podstawy wymiaru składek ustalona przez organ rentowy w zaskarżonej decyzji na kwotę 3000zł nie została w żaden sposób uzasadniona. Organ rentowy ograniczył się jedynie do stwierdzenia, że skoro ubezpieczona w okresie od 01.09. 2012 r. do 31.05.2014 r. zatrudniona była na stanowisku menagera z wynagrodzeniem 2000 zł to, wynagrodzenie ustalone przez strony w umowie o pracę z 28.07.2014 r. jest rażąco wygórowane i nie adekwatne do doświadczenia ubezpieczonej na tym stanowisku, ani do jej wykształcenia. Organ rentowy ustalił podstawę wymiaru składek na kwotę 3000zł według własnego uznania nie badając wysokości wynagrodzeń uzyskiwanych przez pracowników zatrudnionych na takim samym stanowisku co ubezpieczona w okolicy, a nawet mając wiedzę o wysokości podstawy wymiaru składek M. P. i O. G., które zostały zatrudnione przez płatnika składek H. L. na tym samym stanowisku co ubezpieczona, nie poczynił ustaleń co do podstawy wymiaru składek na podstawie wynagrodzeń w/w osób. Sąd mając na uwadze fakt, że O. G. została zatrudniona u płatnika składek od 1 lutego 2014 r. z wynagrodzeniem 5200 zł brutto miesięcznie, a M. P. (2) od 22 grudnia 2014 r. z wynagrodzeniem 5600 zł miesięcznie i wykonywały taką samą pracę jak ubezpieczona na stanowisku menagera uznał, że wynagrodzenie adekwatne do powierzonych O. M. od 28 lipca 2014 r. obowiązków, charakteru jej pracy, dyspozycyjności, zaangażowania w pracę to kwota 5400 zł tj. średnia wynagrodzeń uzyskiwanych przez O. G. i M. P.. Wszystkie wymienione osoby, w tym ubezpieczona pracowały na stanowisku menagera mając taki sam zakres obowiązków jak ubezpieczona i organ rentowy ostatecznie nie zakwestionował wynagrodzenia O. G. wskazanego przez Sąd w wyroku z dnia 17 czerwca 2015 r. w sprawie IV U 971/14 jako podstawa wymiaru składek, jak również nie była kwestionowana podstawa wymiaru składek zgłoszona przez płatnika w przypadku M. P.. Wobec powyższego Sąd uznał, iż zasadnym jest ustalenie podstawy wymiaru składek O. M. na kwoty 5400 zł stanowiącej wynagrodzenie adekwatne do wykonywanej przez nią pracy. W pozostałym zakresie Sąd uznał odwołania ubezpieczonej i płatnika składek za niezasadne, gdyż żadne okoliczności nie uzasadniały ustalenia wynagrodzenia za pracę w kwocie wynikającej z umowy o pracę z dnia 28 lipca 2014 r. Kwota 8898 zł pozostaje w dużej dysproporcji do wynagrodzeń uzyskiwanych przez O. G. i M. P. i nie stanowi wynagrodzenia obowiązującego na rynku za pracę wykonywaną przez ubezpieczoną, i takiego wynagrodzenia ubezpieczona nie otrzymałaby gdyby starała się o pracę u pracodawcy niespokrewnionego. Sama w swoich zeznaniach, ubezpieczona wskazała, iż przed 28 lipca 2014 r. starała się o pracę menagera w Hotelu (...) w W. i zaproponowano jej kwotę 4000 zł netto (k.30). Powyższe wskazuje również na to, iż wynagrodzenie w kwocie 5400 zł brutto jest realnym wynagrodzeniem, które ubezpieczona mogłaby uzyskać na ogólnym rynku pracy w zawodzie menagera uwzględniając jej kwalifikacje i doświadczenie zawodowe. Jak wynika z sentencji zaskarżonej decyzji, organ rentowy nie zakwestionował samego tytułu ubezpieczenia O. M., tj. zawarcia przez ubezpieczoną i płatnika składek umowy o pracę, na mocy której ubezpieczona zatrudniona została na stanowisku menagera restauracji i hotelu. Wynika z tego, że uznał, iż strony zawarły ważną umowę o pracę i że ubezpieczona wykonywała pracę, której podjęła się zawierając przedmiotową umowę.

W rezultacie wskazując na te okoliczności uznał, że wynagrodzenie ubezpieczonej stanowiące podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne i inne wymienione w zaskarżonej decyzji powinno wynosić 3000 złotych. W przekonaniu Sądu takie ustalenie organu rentowego mając na uwadze przytoczone powyżej okoliczności jest dowolne, opiera się na przypuszczeniach i nie uwzględnia szeregu okoliczności sprawy na które Sąd zwrócił uwagę powyżej. Stanowisko organu rentowego, że wynagrodzenie ubezpieczonej na samodzielnym i odpowiedzialnym stanowisku powinno być ustalone na kwotę 3 000 złotych brutto miesięcznie, jest oderwane nie tylko od okoliczności sprawy, ale i od realiów rynku pracy.

Mając na uwadze całokształt powyższych okoliczności Sąd na podstawie art.477¹⁴§2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w punkcie I w sentencji wyroku. O kosztach procesu między stronami Sąd orzekł na podstawie art. 100 kpc.